Ч. 236 (11.487). Львів, неділя 21. жовтня 1928. Opłatę pocztową opłacono ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: М. сячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Недискретний журналіст.

(Від нашого кореспондента*).

Париж, 15. жовтня 1928.

I.

Гамір великий у французькому політичному світі, гамір, збентеженість і — чому не сказати? — засоромленість. Чужий журналіст американський, та й ще з мало прихильного Франції табору, зумів дістати дипльоматичний документ, строго довірочний, всього тільки для головних французьких амбасад призначений. Молодий секретар пресового відділу тутешнього закордонного міністерства дав був, кажуть, цей „строго довірочний" документ свойому другові, французькому журналістові, „до перегляду", а цей зробив з нього відпис і передав його американцеві, кореспондентові преси Герста, п. Гоганові (а може й самому Герстові?) П. Гоган документу собі не сховав, а перетелеграфував його до Америки своїй пресі. Результатом був давно (може й ніколи досі) небувалий в Америці підйом обурення проти Франції.

Одначе на самому тільки американському обуренні справа ця не покінчиться.

II.

Не покінчиться вона й адміністраційним і поліційним слідством за чиновниками цієї безприкладної видачі дипльоматичної тайни, зарядженим тутешніми властями. Публікація французького тайного документу матиме наслідки безмірно важніші: вона завдасть оконечний, смертний удар морській (невже тільки морській?) угоді між Францією і Англією, угоді, яку довго й старанно підготовлювали французькі й британські закордонні кабінети й воєнні штаби, і яка мала — нічтоже сумняшеся — лягти в основи цілої нової міждержавної системи не тільки в Европі, а в світі цілому. Дві наймогутніші европейські потуги, Англія й Франція, взаїмно собі цією угодою забезпечували верховодство — перший на океанах, другій на европейській суші.

Що обосторонна політична кліентура обох цих потуг, зосібна кліентура Франції, а серед неї і Польща, мали витягати з угоди цієї дуже конкретні політичні користи — це очевидно і само собою розуміється.

Всім цим рахункам і сподіванкам поклав край американський журналіст, видобуваючи — дармо чи за гроші, все одно — довірочний французький коментар, автентичний коментар до свіжо підписаного дипльоматичного акту.

III.

Нехай плачуть над наслідками „недискреції" п. Гогана ті, котрим перекреслив рахунки американський кореспондент. Зосібна нехай чохрають собі голови, від парисько-американського скандалу, всякі варшавяки, польські, очевидно, передовсім, а „наші" за ними в їх хвості. Повалення останньої, підставової французько-англійської угоди руками вчора ще невідомого журналіста є політичним ділом „історичного", як то кажуть, значіння, також і для України і цілої Східної Европи, в якій українська справа ве-жеться. Може бути, що повалена угода колись пізніше в такій чи інакшій формі відродиться — одначе по-перше воно непевне, а по-друге відновлена угода була би тільки полатаною, тоб-то слабшою, копією першої. Не нам над цим сльози проливати.

Західна база інтервенційних замислів що-до України захитана. Збентеженість заняла місце самопевности. Американському журналістові поталанилося діло, про яке кожний з нас, журналістичної братії, бодай раз у житті мріяв: рукою своєю і пером своїм, тоб-то своїм розумом й своєю сміливістю, заважити на долі народів. — **В. П.**

Україна під Польщею.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 18. жовтня 1928.

Останніми часами помітно, що по наших часописах що-раз рідше сустрічається слово: **Україна.** Домінують назви „регіональні": Східня Галичина й Північно-Західні землі, а серед них: Волинь, Холмщина, Полісся, Підляше.

Щож до слова „Україна", то якось само собою, а може й під впливом чужої преси, наше громадянство непомітно привчається мислити під цею загальною територіяльною назвою лише ту частину нашої землі, що лежить на схід від рижського кордону.

Правда, для тої частини України наші часописи вживають „часткової" назви: **Велика Україна** й **Радянська Україна.** Натомісць чужа преса дає їй назву просто „Україна", як би підкреслюючи, що Україна є лише за рижським кордоном, а не тут. Отже, невживання нами загальної назви **Україна** для земель під Польщею йде по лінії інтересів наших сусідів.

Функції вольові й емоціональні є тісно звязані з ясними уявленнями й стисліми поняттями. Тому скристалізоване й ясно окреслене поняття: **Україна** в національно-політичному житті наших мас має велике значіння.

Доказом цього є велика для нас шкода від того, що наші маси не засвоїли собі в попередньому періоді ніязременого життя одного спільного національного імени, вживаючи натомісць імен територіяльних (волиняк, галичанин, холмщак і т. д.), віроісповідних (православний), або штучно-культивованих сусідами (руський, русинь, русин і т. д.).

Працюючи над тим, щоби усі члени нашої великої родини — чи то на власній землі, чи то на чужині вживали одного лише, всіх нас обєднуючого імени: **українець,** ми одночасно повинні прикласти всіх старань і до того, щоб усі українці скрізь вживали також одного спільного територіяльного імени: **Україна**

Це спромагаєсь признатися, що порушити цю тему в пресі змусили мене... жиди.

В квітні цього року я готовився до виїзду з Варшави на Волинь.

— Їдете на Україну? — спиталася мене сусіда-жидівка.

— Н... — відповів я машинально, [illegible] — але на Волинь.

— Ну, та цеж Україна, — завважила мені здивована жидівка.

Признаюсь, я почервонів.

Обставини склалися так, що якось не довелося досі порушити цього питання в пресі.

Але ось 15. жовтня вранці повертав я зі Львова до Луцька. В Рівному до купе, в якому я їхав, увів дрібний місцевий промисловець. По якомусь часі між ним і польським кооператором С-ським завязалася розмова на господарську тему.

Поляк-кооператор, щось доказуючи, ужив виразу: „по цілій Польщі".

— Ну, — завважив жид, — тут не Польща, тут Україна".

Отак представник жидівської національної меншости на нашій землі здобувся на такий безпосередньо-щирий вислів свого розуміння, де він живе.

Тут — Україна, та сама Україна, що й за рижським кордоном, за Карпатами та під Румунією.

Для всіх наших земель є лише одно імя **Україна,** й це імя треба глибоко вкорінити в мізку й серці мас.

Щож до окремих частин України, то треба6 уже раз умовитися щодо однестайного називання їх у пресі та в усіх інших виявах щоденного життя.

Коли Україна є всюди, де споконвіку живе український народ, то називаючи окремі її частини, до назви **Україна** слід додавати окреслення, під чиїм перебуває та чи інша частина нашої Батьківщини, а саме: **Україна під Польщею** (українські землі, які опинилися в межах Польщі), **Україна під Румунією, Україна під Чехословаччиною** (Закарпатська Україна).

Ми повинні також рішуче відкинути й стару назву „Земля Червенська", бо ця назва тепер втратила реальний зміст і сенс і вводиться знов нашими сусідами з одною метою заступити нею ненависне слово: Україна.

Можна погодитися з назвою **Велика Україна** чи тимчасовим її заступником: **Радянська Україна,** але рішуче треба відкинути назву **Радянщина,** яка зовсім не містить у собі територіяльних ознак цієї частини України.

Позаяк за того, як не [illegible] **українець, українським,** [illegible]

[illegible] дити до вжитку нас, а особливо преса, й зазвичай однакові назви територіяльні.

Звичайно, найближче нас цікавить та частина України, в якій ми живемо. Прийняти одну, найбільш характерну назву слід було б без зайвих балачок. Такою назвою для наших земель, на нашу думку, повинно і бути: **Україна під Польщею.** Бажано було б, щоби така номенклятура усталилась у всіх українських часописах світу.

В. Островський.

Радянська Україна.

Перевибори рад.

Секретар ВУЦВК-ту Буценко, в часі свого побуту в Київі, мав розмову з представником „Пролетарської Правди" про перевибори до рад. Цю розмову приносить 242 число „Прол. Правди" з 17. жовтня. Погляд Буценка, як авторитетного представника розвитку на Рад. Україні, не позбавлений інтересу і для нас. Тому то ми його й передруковуємо. Буценко говорить:

„Готування до перевиборів рад на Україні вже почали. Центрвиборчком при ВУЦВК-а опрацював план кампанії перевиборів і видав докладну інструкцію про перевибори. Інструкцію цю оголосять найближчими днями. Одне з основних завдань кампанії є в тому, щоб притягнути до участи в перевиборах усю радянську громадськість, що її мають згуртувати навколо себе місцеві виборчкоми. Тому до складу виборчкомів заведено представників робітничо-селянської громадськости. Зокрема в роботі виборчкомів по робітничих районах візьмуть участь робітники з підприємств, а по сільських районах — представники СТВ із дорадчим голосом, наприклад, тощо. Підчас наступних перевиборів набагато збільшать число виборчих участків. Це роблять для того, щоб наблизити вибори до маси виборців. Виборчі участки організують мало не в кожному селі (на Україні є щось із 80.000 сіл). Збільшення числа виборчих участків не скрізь розвязує справу з приміщеннями для виборчих зборів. По тому Центрвиборчком дає директиву через пристосовувати такі приміщення".

„Підчас наступної кампанії звернуть особливу увагу на пожвавлення роботи ревізійних комісій. По тих селах, де досі ревізійних комісій не було, їх треба буде обрати. Деякі [illegible] ставилися до ревізійних комісій. Таке ставлення є [illegible] за вимогою, щоб ревізійні комісії [illegible] до [illegible] роботи [illegible]. Центральну увагу [illegible] на вибори [illegible] національних меншостей [illegible] [illegible]

відповідного вапняку. Особливу увагу звернуть на роботу серед тих груп поляків, росіян, чехів і шведів, що їх не включено до окремих адміністративно-територіяльних одиниць. Цього року Центрвиборчком Союзу дав низку нових директив, що скермовані до уніфікації форм перевиборів. Перевибори по всіх республиках проходитимуть за однаковою нормою представництва й сільради матимуть однакову структуру. Цього вимагають інтереси нашого соціялістичного будівництва та інтереси плянового керівництва всією роботою радянського апарату. Значіння цього особливо підкреслював на всесоюзній нараді в справі перевиборів секретар ЦВК СРСР Енукідзе. Заведення до складу Союзного Центрвиборчкому двох представників від УСРР — Власенка й мене, дозволить ще щільніше повязати республіканську роботу в справі перевиборів з загальносоюзною роботою".

„Український уряд надає великого значіння наступній кампанії перевиборів і складе звіт за свою роботу перед широкою масою виборців. Сільрадам поширять писані звіти про роботу уряду. Крім того на місця виїдять члени президії ВЦВК-а та члени уряду, що робитимуть звіти по робітничих районах у прикордонній смузі, по червоноармійських частинах та по селах".

З наведеного бачимо, що найбільше уваги всі урядові чинники присвячуватимуть національним меншостям на Україні. Українською більшістю ті чинники теж не мало піклуються, але тільки в тому напрямі, щоби до рад не попали куркулі (яких там нема), церковники та інша т. зв. контрреволюція, бо в понятті комуністів всі некомуністи, а зокрема всі незаможники на селі складаються на контрреволюцію. І нема причини комуністам у тому не вірити, тимбільше, що вони все всюди і всіх про те запевняють.

По широкому світі.

Альбанські установчі збори означили для короля Зогу І. „цивільну листу" в сумі 500.000 фр. Всі князі та його мати дістануть пенсію 100.000 фр.

У Римі розстріляли на основі державного присуду комуніста Делля Маджіора.

Австрійські урядові кола схвальовані промовою мадярського премієра Бетлена проти договору в Тріянон.

Референдум зорганізоване німецькими комуністами проти будови панцирника скінчилось повною невдачею, бо бракувало в ньому кілька міліонів голосів, потрібних до правосильности рішення.

У Кабулі з доручення Аманули арештували головного противника европеїзаційних реформ Гаврат Пір Сагіба і його... розстріляли.

Фінансова комісія франц. парляменту зменшила бюджет міністерства війни та маринарки до суми 111 міліонів.

Закордонний політичний огляд.

Досвіди історії і життева практика. — Дві однакові політики. — Трисоюз і трипорозуміння колись і — нині. — Дрібка фаталізму.

Берлін, 16. жовтня 1928.

I.

Одна стара латинська приповідка каже, що „історія є учителькою життя". Хтось з дотепних доповнив оту приповідку в той спосіб: „Ота учителька має самих ледачих учнів". І справді! Що з того, що нині у ґльобальних розмірах повторяється ще раз той самісінький політичний розвиток, що його перейшла була Европа після 1871 р.? Результатом цього европейського розвитку був рік 1914. Що буде результатом подібного ґльобального розвитку? Ще раз переживаємо, що досвід історії ніколи нічого не помагає. Люди є немов засуджені, щоби до безконечности переживати сталими поворотними ритмами одне і те саме.

II.

Подібність нинішньої світової політики до европейського розвитку після 1871 р. є місцями попросту поражаюча. Ми вже вказували на сторінках „Діла" на повну майже паралелю, яка виявляється в німецькій і французькій політиці, там після 1871 р. — тут після 1919 р. Ту паралельність можна взагалі поширити на велику політику обох епох. Рік 1871 був в історії післянаполеонської Европи переломовий. На арену світової політики виступає міцна обєднана бісмарківська Німеччина. Її поява захитує дотеперішню світову політичну рівновагу. Зявляється примус витворити новий уклад великих політичних сил. — Тим переломовим роком був в сучасній історії 1919 рік. На сцені світової політики зявляється міцна Америка. За допомогою великої війни вона ломить назовні доктрину Монрое і чинно вмішується у велику політику. Це захитує дотеперішню світову рівновагу і приневолює до творення нового політичного біляису.

Як тоді, так і нині, захитання дотеперішньої рівноваги витворює спочатку повний закордонно-політичний хаос. На протязі 8 літ, т. є від 1871 р. аж до заключення тісного австро-німецького союзу в 1879 р. Европа має вигляд політичної плазми, що ворушиться сама в собі, не могучи ніяк найти сталих центрів зовнішньо-політичного оформлення. За протяг тих 8 літ ми бачимо в Европі калейдоскоп вічно змінливих єднань і союзів, соровату мозаїку короткотермінових договорів, цілий ряд переходових зовнішньо-політичних форм, за якими трудно було добачити, як виглядатиме новий, релятивно остаточний уклад світової рівноваги. В тій політиці не було ніякої системи. В тодішних умовах велику політику міг провадити тільки такий чоловік як Бісмарк, що вмів „жонґлювати пятьма політичними кулями зразу", не допускаючи їх ні до упадку ні зудару.

Осьтак ми бачимо тоді найперше „Союз трьох царів" (Німеччина, Австрія, Росія), потім зближення Англії до Німеччини і Англії до Австрії. Але зате франко-британську суперечність, зближення Франції до Росії, зближення Італії до Німеччини, але за те австро-італійський конфлікт. Завтра та картина виглядає вже зовсім інакше, щоби після завтра щераз змінитись. Плинкість у тодішній політиці є може ще більша чим у нинішній тяжкій версальській спадщині.

Нині переживаємо ту саму зовнішньо-політичну ґротеску. Сучасна англійська політика послідовна в своїй думці, жонґлює все ж таки реальними силами ще може більше чим колись Бісмарк. Тільки не всякому така політична еквілібристика вдається. Де нема великої людини, там мусить прийти система. Та система виявилась після Бісмарка в згрупованні світа довкруги **трисоюзу і трипорозуміння.** Нині англійська політика розчарована особою Чемберлена переходить від еквілібристики до творення виразно означеної системи.

III.

Після 1871 р. було кілька точок, довкруги яких почалась нова перегруповка сил. Передовсім франко-німецьке противенство. Німці завжди мусіли з тим числитись, що на місце пацифістичних республиканців прийдуть колись у Франції до власти націоналісти і почнуть політику відплати. Треба було шукати опори. Її найдено в Австрії. З другого боку. Австрія стало загрожувана російським напором на Балкан і пролиш і занепокоєна скріпленням Італії на півдні, чайшла собі опору в Німеччині. На тім підложу повстав австро-німецький двосоюз. Одначе Бісмарк потребував для своїх політичних плянів Італію й тому робив все можливе, щоб загладити австро-італійські противенства. 3 літ після заключення двосоюзу з Австрією Бісмаркові вдалось найти формулу для австро-італійського компромісу. В той спосіб повстав **трисоюз:** Австрія-Італія-Німеччина, з цілим рядом дрібніших трабантів.

Нині бачимо подібне явище. Франція завжди числиться з можливістю німецької відплати. Почуваючи себе крім цього загроженою з боку Італії, вона шукає собі опори. Англія-ж загрожена американцями теж потребує союзника. Так нині французи найшлись з англійцями як вчора німці з австрійцями. Вчора Бісмарк, нині Даунінґ Стріт потребує Італії й робить усе можливе, щоб заперти франко-італійські противенства. Зявляються знамениті симптоми, які кажуть думати, що англійці найдуть колись формулу франко-італійського компромісу. Що може минути цілий ряд літ, заки цей англо-франко-італійський трисоюз остаточно і реально здійсниться. Але загальна розвиткова тенденція показує, що цей новочасний трисоюз не є виключений. Проте — і тоді і нині італійський союзник є дуже непевний.

IV.

Заключення австро-німецького союзу в 1879, було тим центром, що довкруги нього почала спіилюватись й пущуватись европейська „політична плазма". Це викликало свою природну реакцію. Безпосередньо після заключення двосоюзного а потім трисоюзного пакту, усі ті, що пактами тими почувались загрожені, почали виявляти тенденцію до протилежного зблокування. Почалась дискусія над тим, як усунути всі непорозуміння, які цьому зблокованню заважали. 14 літ пізніше це порозуміння вробилось реальним фактом, помимо усіх англо-французьких противенств за Кольоній й Фашоду і англо-московських противенств в проливах і Азії. Так в противлежність до трисоюзу, зявись другий центр. *Франко-британська антанта теж з цілим рядом своїх трабантів.* Два протилежні союзи — дві терезки історії. Питання було від тепер що лиш в тім, хто зуміє вкинути на оті терезки більше зброї й кращу організацію сил. Сама хвилина, коли ті терезки мусіли *в котрийсь бік захитатись, мусіла* прийти скорше чи пізніше.

Нині в противенстві до свіжого франко-британського пакту, починається дискусія над тим, як усунути непорозуміння серед решти партнерів, щоби добитись до якогось нового протилежного трипорозуміння. А робота в цьому напрямку вже йде повним ходом. Росія наспіх приступила до пакту Келльоґа, творячи тим передпосилки для юридичного визнання СРСР з боку Америки. Німці почали дивні балачки про свій курс на право, про боротьбу з пацифістичною республикою і про зближення до Америки, висилаючи рівночасно за океан могутній новий цепелін, символ німецької сили і волі до життя. Крім цього, у світі починається нині така сама пропаганда проти англо-французького пакту, яка йшла колись кругом пакту німців з Австрією. Так свідомо творяться передпосилки для заключення

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Між пальмами Сицилії. 3)

III. Краса Палерма.

В вестибулі пристані готелева служба стоїть спокійно двома рядами. Переходиш серединою і вибираєш кого хочеш. Ніхто не напихається, не докучає, як це було давніше. [illegible] Треба бачити ті широкі улиці вкриті густим лісом пальм, кактусів і всіляких буйних полудневих рослин, яких імена на жаль мені незнані; ті чудові будівлі, побудовані богатими палермійцями (а вбогих тут майже нема); ті каварні з непроглядними тінями під могутнім пальмовим ли[illegible] горяче, веселе, безжурне життя; гори, осяені сонцем, що з всіх сторін сторожать над містом і той вид на море, що так весело через вулиці заглядає до середини міста, щоби відчути, який чар міститься в цьому слові. Яка тут всюди вигода, свобода, легкість життя, яка чемність мешканців, що чужинця шанують, і радо йдуть йому всюди на руку!

Коли я раз в пристані найшовся в клопоті в справі відїзду одного корабля, що курсував лише раз на два тижні, то посходилися до мене, всі, що по сусідству були: лодкарі, робітники, митні урядовці, один старшина від маринарки і всі мені радили, кожний по своєму. Вкінці справа скінчилася для мене добре і я бачив, що вони всі не менше були вдоволені як я сам.

Все життя, як звичайно на півдні, на вулиці. А ті вулиці! Нпр. вулиця **Maqueda** складається з трьох вулиць до себе рівнобіжних для колового руху і відповідно до нього з чотирьох хідників. По обох боках фантастично побудовані з екзотичним виглядом вілі палермійських аристократів. А треба знати, що палермійці дуже богаті. І всюди пальми, пальми, безконечні пальми. А між тих пальм городи з розкішними квітами, яких барви впивають око, коли на них глянеш, чи в день чи в ночі. Не все для смертних людей [illegible] чи прочували [illegible], яка тут краса, коли на своїх лодках аж сюди заплили і тут оснували своє королівство. Церкви, палати (нпр. Favorità), які вони побудували, городи, які вони оснували, лишилися ще по нинішний день і не можна на них надивитись доволі.

У мистецтві тих норманів видко якийсь розмах вдаль, незвязаний з формою і з землею, панування духа над матерією, щось сильного, словом: щось мужеського, тоді як у класичнім мистецтві захоплює нас гармонія матерії, ніжність, форма, словом: жіночість і земне життя.

Проходи поза місто, в околиці покриті буйною ростинністю, це прогульки серед ясної зелені, цитринових, помаранчевих, оливних гаїв, серед лісів пальм, серед розкішних виниць. Рефлекс світла від голих цеглястих гір, який доходить до нас понад ту відсвіжуючу зелень і масву різнобарвність у долині; відблиск моря, що спокійно обняло своїми раменами цілий острів і своїм безкраїм видом так і запрошує зірвати з дійсністю і кличе до необчислених пригод; історичні спомини, які так і виростають на кожнім місці по слідах фенікійців, картагінців, греків, римлян, арабів, норманів, французів, еспанців і в протилежности до моря приковують нас до землі, до одного місця; чисте, блакитне небо над нами, що лагодить ті всі земні контрасти, — це все викликує якесь незнане нам досі тремтіння душі, так, що вона безрадна та безсильна, немаче дитина і дається тому чарові пірвати далеко в безконечність, а нас огортає і щастя і туга, сум і радість, задума і певність себе, почуття своєї сили і трівога, трівога перед — дійсністю.

Але що це? Куди глянь, всюди видно шапку з пером, всюди одна і та сама Етна: спокійно від віків, поважна, зпосеред тої краси приковує наші очі до себе своєю твердою дійсністю: просто гніває нас, бо перешкоджає нам! Перериває лінії, які лучать нашу душу з безконечністю, і сама врізується в краєвид, замикаючи нас у тісні рами. Зверха зрізаний стіжок, під самим вершком сніг, а понад ним білий стовп сірчаного диму.

(Продовження буде.)

фронту проти Англії й більшости європейського континенту. Усі ці факти і паралелі дуже часто змістове і часово прорізуються, часом ніговито прикрашаються, проте, вони усвоїй основній тенденції показують ту саму напрямну розвитку, яка довела до еполтьної 1914 р. Є ще можливий цілий ряд змін і перегруповок в отім протилежнім бальокуванні. Тим не менше тенденція розвитку є ясна. Невідомо, як довго потриває, заки дана справа буде зрілою для нової катастрофи. Але одно є відомо: люди не є в стані своїми силами затримати невмінусти історії. **Зенон Пеленський.**

Чого мусять вчитися наші діти в польській школі.

В „Program-i nauki w państwowych seminarjach nauczycielskich" (і також приватних), виданім Міністерством Віроісп. і Публичної Освіти в списі доповнюючої лектури з польської мови (стр. 6) вичислено книжку: I. Chrzanowski „Chleb Macierzysty Ody do młodości".

В цій книжочці Хшановського, призначеній на шкільну лектуру для молоді учительських семинарій читаємо на стр. 31—32 ось що: „A kiedy w listopadzie roku 1918 podłość pruska i austrjacka w swojej bessilnej złości puściła na nas, jak psy z łańcucha, dzicz hajdamacką, to młodzież nasza, rzucając naukę i ogniska domowe i mknąc na odsiecz Lwowa, była wówczas rozumna szałem i przez to właśnie była stokroć rozumniejsza od tych polityków — z pod znaku nie Orła białego, tylko ciemnej gwiazdy, — którzy, takie tylko widząc świata koło, jakie zakreślały ich tępe oczy, wahali się i ważyli swoje myśli i uczucia na szali rozumu. I krwią swoją ofiarną, poległemi ciałami spełniła te przykazania, które dla niej, jak w arce świętej zamknął Mickiewicz w swoim cudownym Hymnie do młodości". За яку кару мусять наші діти вичитувати таку їдь зоольогічного сидячого шовінізму?

За океаном.

Філядельфія, 1. жовтня 1928.

Свято українських дітей у Філядельфії.

Свято української школи в Філядельфії, улаштоване в неділю 30. IX. ц. р. „Комітетом Української Школи", стягнуло великі маси публики. Простора Українська Галя при Норт Франклін вулиці була заповнена по береги українською дітворою і старшим громадянством. У виступах на святі брали участь українські школярі із Сіннього Дому, Савту і Найставну. Богата і різнородна програма свята дала нагоду нашій дітворі показати перед зібраною публикою всесторонньо своє знання і талант. Гарно співав українські народні пісні діточий хор, підготований на літніх курсах з дітей ріжних шкіл. Дуже ефектовно випали діточ січові вправи. При звуках січової пісні входили на сцену січові відділи молодших і старших дітей з жовто-блакитними лентами, — розставлялися на команду своєї малої провідниці (Ольга Кланко) та рівно під такт музики виводили свої вправи. Особливо гарне враження полишила вправа старших дівчат з червоними хустинами, виведена з повним викінченням при спеціяльному освітленні. Добре виконав свої вправи хлопчачий відділ під проводом малого пластира Павла Віктола із Савту. В рамках виставах подисувався перший раз перед ширшою публикою цілий ряд наших дітючих артистичних сил, між якими проявилося кілька добрих і втішних талантів. На першому місці треба згадати січ. малої Ольги Кланко, яка відспівала своїм звучним і чистим голосом кілька українських пісень. Також бурею оплесків вітала зібрана публика гру на скрипці малої Стефи Папмеріової, учениці проф. П. Келечави, що відіграла знаменито три трудні музичні твори. Добре грали на фортепіяні Марія Кулинчка, Марія Кісь і М. Олійник. Поміж декламаціями подобався найбільше виступ відомої вже на філядельфійській сцені Ольги Василенко, яка декламує щораз певніше і свобідніше, а далі декламація при музиці поеми „Розрита могила", виведена гарно Катериною Бурою й Ольгою Гривків. Свято закінчилось виставою театральної штуки „Сирота", відіграної школярами із Савту. Підчас перерви виголосив до зібраної публики коротку промову голова „Комітету Української Школи" в Філядельфії, Володимир Левицький, що поясняв програму цеї шкільної організації. На його заклик публика зложила на фонд „Рідної Школи" в Філядельфії суму 73.26 дол.

Останні вісти.

ПРИСУД СМЕРТИ НА АТАМАНЧУКА Й ВЕРБИЦЬКОГО ЗНЕСЕНИЙ.

(Телефонограма.)

ВАРШАВА, 19. жовтня. Перед Найвищим Судом у Варшаві відбулася сьогодня касаційна розправа в справі Атаманчука й Вербицького, засуджених на кару смерти львівським карним окружним судом за мниме вбивство кур. Собінського. Боронили адвокати: д-р Старосольський, д-р Ст. Шухевич і варшавський адвокат Смяровський. Після переведення розправи і заслухання виводів оборонців прокураторську тезу про вбивство відкинено і тимсамим знесено кару смерти, а щодо інших обвинувачень відбудеться нова розправа в найближчій каденції.

СТРАЙК В ГРЕБЕННІМ ЗАКІНЧЕНИЙ.

(Телефонограма.)

РАВА РУСЬКА, 19. жовтня. Страйк в Гребеннім, що тривав цілий тиждень, покінчився сьогодня. Рішуча постава і солідарність страйкуючих примусили дідича кн. Сапегу до уступок. Платню підвищено пересічно о 100 проц. і на тій основі підписано сьогодня умову в громадському уряді між представниками страйкуючих і дідичем. Сьогодня уступило теж зі села військо і поліція. Всіх арештованих є 23, в тому двох ранених. Одному з них грозить ампутація ноги. З арештованих є 14 мущин і 9 жінок.

Ріжні вісти.

ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ 30. ЖОВТНЯ.

Перше засідання сойму відбудеться мабуть 30. жовтня. На тім засіданні предложиться бюджетовий прелімінар і промовлятиме прем. Бартель. На засіданні відбудеться ґенеральна дискусія і перекажуть бюджет соймовій бюдж. комісії. Потім перервуть пленарні засідання на 7 днів. Около 7. листопада сойм відбуде кілька засідань, потім наступить перерва з нагоди 10-ліття незалежности Польщі. Опісля праці сойму йтимуть уже правильно.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕМ. БАРТЕЛЯ З МАРШ. ПІЛСУДСЬКИМ.

Марш. Пілсудський конферував півтора год. в президії ради міністрів із прем. Бартелем.

ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ.

„Однина" вже викінчила свій проект зміни конституції. Пос. Славек на конференції у прем. Бартеля висував проект, який зложений буде у соймі на одним з перших засідань. Проект не займається змінами, що змірають до скріплення власти президента, бо на думку внескодавців зміни в цій справі, ухвалені в серпні 1926 є вистарчаючі. Основні зміни предкладає проект щодо ухвалювання davи недовіря для уряду й міністрів. Виб. ценз мав би бути піднесений до 24 року.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ В ЛОДЗІ.

В Лодзі відбуваються засідання окр. комісії профсоюзів із участю страйкової комісії в справі постанов щодо дальшої акції. Але вже й так робітники вертають до праці. Трамваї курсують уже, ресторани є чинні, також театри. Також усі шофери приступили до праці. Окружна комісія профсоюзів затверджує цей поворот до праці екс пост для заховання престіжу. Волоконний промисл страйкує далі, але вже працюють заведення акц. т-ва Круше й Ендер, акц. т-ва Гидлера і фабрика Алярда й Ептінгона. В Пабяніцах працюють усі фабрики.

ПРЕМ. БЕТЛЄН УСТУПАЄ?

Віденська „Ді Штунде" приносить чутку, що мадярський премієр гр. Бетлєн подасться до димісії з огляду на злий стан здоровля.

ПОВОРОТ „ЦЕПЕЛІНА".

„Цепелін" вертає у Німеччину 27. жовтня. Секретар маринарки Зл. Держав зарядив слідство в звязи з поведенням митних урядовців із пасажирами повітреплава.

МІНІСТР ПЕНЛЄВЕ У ВІДНІ.

До Відня приїхав на кілька днів французький міністр війни Пенлеве. Він відвідав президента республики Гайніша, мін. освіти Шміта та мав довшу конференцію з канц. Зайпелем. Канц. Зайпель видав у честь Пенлеве снідання.

ПОТВЕРДЖЕННЯ СМЕРТИ АМУНДСЕНА.

До Вальдерсунду (Норвегія) причалив кора ель „Лейф", що привіз виловлений бензиновий збірник із Амундсенового літака „Лятам". В збірнику містоти 600 літр., було ще 30 літрів бензини. На одному боці збірника є напис „Лятам".

ПРОПАВ ЛЕТУН.

Льондонські часописи подають, що пошукування за англ. летуном Мек Донелдом, який виcтартував до трансатлантійського лету, не дали досі ніякого висліду.

ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ В ВІНСЕНС.

З під звалищ 7-поверхового дому у Вінсенс видобули 7 трупів і 4 ранених. Догадуються, що під звалищами, високими на 1 м., є ще 14 людей. Зпід звалищ видно руку й голову одного робітника, чути його зойки. На місці катастрофи є батько і брат нещасного. Підприємець будови хотів застрілитися.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·50—8·88·00, канадійський долар 8·81·50—8·82·00, чеська корона 0·26·33—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·25—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінгів 43·40·00—43·75·00, радянський червінець 26·00 27·00.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·80·00, 20 франків 34·40·00—34·70·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·80·00, 10 російських рублів 46·80·00—47·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·69·00—0·70·00, 5 австрійських корон 3·55·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·77·00—1·80·00, російський рубель 3·00·00—3·10·00, копійки за рубель 1·50·00—1·55·00.

Збіжа.

Пшениця дворська 45·25—46·25, пшениця селянська 42·75—43·75, жито галицьке 34·25—35·35, ячмінь галицький броварияний 35·50—36·50, ячмінь на живо 29·00—30·00, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 31·00—32·00, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 6·00—6·50, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля колірова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох пів-Вікторія 53·00—63·00, горох пільний 42·00—44·00, бобик 33·00—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 34·25—38·25, сіно солодке красне прасоване 18·00—20·00, солома прасована 5·00—5·25, гречка 33·00—34·00, льон 64·50—65·00, лубін синій 21·50—22·50, ріпак озимий 70·00—72·00, мука пшенична 50 проц. 69·00—70·00, мука житна 65 проц. 52·00—53·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23·00, отруби пшеничні 23·00—23·50, крупи гречані 70·25—72·25, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 47·00—49·50, пенцак 47·00—49·00, просо краєве 39·00—40·00, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 220·00—250·00, мак синій 125·00—135·00, мак сивий 100·00—110·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки ужинані добрі 1·38—1·42.

Виробнича нарада робітників Південмаштресту.

Недавно відбулася у Харкові виробнича нарада робітників Південмаштресту, справоздання з якої знаходимо в ч. 183 харківських „Вістей". Головну доповідь зробив представник Південмаштресту Горліенко. Він спинився головно на справі про технічне нормування праці робітників і про охорону праці робітників. Це й зрозуміло, бо виробничі умови на машино-будівельних заводах дуже складні, а праця особливо небезпечна. Тимчасом, як бачимо з доповіді Горліенка, обидві ці справи стоять дуже зле.

В тресті годі далі проводити технічне нормування праці робітників, як це робилося досі, на око, використовуючи навички і практику майстрів; тут більше, ніж де інде, потрібні докладні технічні розрахунки, вивірені в теорії і на практиці. Одначе трест ще й досі не має потрібних для цього кадрів кваліфікованих людей; через це в справі технічного нормування праці щодня бував богато непорозумінь і конфліктів з робітниками. На всіх підприємствах тресту нараховується тепер усього лише 174 нормувальники, з яких лише 24 чоловіки мають вищу освіту. Пересічно на одного нормувальника припадає 1000, а то й більше робітників. Коли взяти на увагу складність їх роботи, а також велику ріжнородність самих виробів, треба признати, що число нормувальників є незвичайно мале. А така неунормованість праці робітників, крім постійних конфліктів з ними, тягне за собою величезне марнотравство робочої сили, а це дає трестові не менші страти. Робочий день на заводах ще й досі не усталений, а перевищення норм робочого дня наприклад на харківському паровозному заводі до 1. січня ц. р. виносило 23 проц., на Луганському — 29 проц., на Миколаївському — 31.5 проц. і на Торецькому — 17 проц. Крім того, наслідком частих виробничих простоїв на заводах витрачається марно, непродуктивно богато часу. Наприклад на виробництві машин зайво витрачається 22 проц. робочого дня, а на будові тракторів — 20 проц. Можна собі уявити, які величезні страти мають від цього заводи тресту.

В цьому році трест переглянув виробничі норми акордових робітників, які становлять 40 проц. всього числа робітників. Одначе в результаті цього заробіток і розцінки не лише не зменшилися, але мають тенденцію збільшуватися. Заразом, як видно з інших даних, в останніх місяцях продуктивність праці відстає від зросту заробітної плати. Заробіток робітників, в порівнанні до попереднього року, підвищився в першому півроці на 10 проц., а продуктивність праці зросла лише на 2 проц.

Головна причина, через яку годі перевести технічне нормування на заводах, це мала авторитетність нормувальників і те що робітничі організації дбають більше за збільшення робочої плати, ніж за збільшення продуктивности праці робітників.

Не краще стоїть справа що до охорони праці і взагалі оздоровлення життя робітників на заводах. Ця справа є в дуже сарутному стані. З року на рік нещасливі випадки зростають. Вже в році 1925—26 число нещасливих випадків було незвичайно велике, а саме на 1000 робітників було 291 нещасливих випадків, а торік було вже 306. Грошей, які трест асигнує на забезпеку праці, не використовують повністю, а крім того використовують часом недоцільно.

Ще й досі заводи не мають певного пляну оздоровлення робітничих умов праці. Перелік робіт складається на око непродумано, кошториси не угрунтовані, наслідком чого виходять значні перебільшення пляну робіт. Наприклад, на Миколаївському заводі на вентиляцію мали витратити 45.000 карбованців, а в дійсности витратили 73.000 карбованців. Апарат, який керує технікою безпеки на заводах мало авторитетний і не має належної кваліфікації. З боку органів Наркомпраці і місцевих комісій охорони праці теж нема належного догляду.

Нарада зазначила, що такий стан охорони праці на заводах викликає ріжні непорозуміння серед робітництва. З огляду на важкі умови праці робітників, нарада запропонувала союзним організаціям разом з виробничими нарадами, обміркувати якнайскорше всі потрібні в цьому напрямку заходи і добиватися, щоби їх обовязково включено до пляну на майбутній рік.

Нарада ствердила, що одною з важких перешкод планового капітального будівництва є брак розробленого п'ятирічного пляну заводів і тресту в цілому. Тому нарада поручила управі тресту, щоби вона якнайшвидше докінчила складання такого пляну, а крім того, щоби вона мала на увазі необхідність відповідати питому вагу заводів тресту в загальному машиновиробництві СРСР.

Зокрема нарада поручила управі тресту подбати про можливо більше розгортання будови кораблів на заводах в Миколаєві і будови тракторів. Нарада поставила домагання, щоби в будучому році збільшено капітальне асигнування не менше, як до 20.6 мілінів карбованців.

Нарада зазначила велику скількість імпортного устаткування, яке ще й досі лежить без діла на складах заводів і поручила управі тресту негайно це устаткування раціонально розділити між заводами, а решту продати. Нарада поставила домагання, щоби закупно устаткування за кордоном робилося згідно з плянами поширення і перебудови заводів. Крім того нарада поставила домагання, щоби був збільшений догляд за тим, як приймається імпортне устаткування.

З цих постанов ми бачимо, як лихо організована уся робота тресту.

Нарешті нарада виявила чимало хиб так званої „раціоналізаторської роботи". На жаль одначе в справозданні з наради не подано ніяких конкретних прикладів, які наводили робітники. Таксамо тим разом в справозданні зовсім не наведено голосів критики з боку робітників з приводу справоздання управи тресту. Можливо, що розторощуюча критика, якій робітники піддали наприклад справоздання управи Південсталі, зробила таке пригноблююче враження в „радянській" суспільности, що на будуче рішено повздержатися від публікування такого рода критик і обмежуватися лише на загальниках.

„Вмремо за церкву".

(До історії „польської унії" в с. Жабче на Волині).

До яких засобів змушене звертатися українське населення Волині, щоб оборонити свої найелементарніші права, свідчать останні події в с. Жабче.

Як відомо вже з газетних інформацій, кілька родин цього села, невдоволених старенським священиком, штучно перетягнено на „унію" Ст. Грабського, чи так звану „жондову унію". Латинський луцький епископ негайно призначив до Жабча ксьондза Рудницького, влада передала православну церкву „уніятам" (всього 7 родин на кілька тисяч православних), а „уніятський" декан, оселений тут Пилипенко, силоміць захопив усі будинки й цілий урожай, належний до православного священика.

Епископська курія в Луцьку була досягненим захоплена, а тим часом „навернені" ніякими, захоплювали чуже майно, нападали на православних і чинили бешкети. Протверезені „уніяти" такими побожними заходами „правдивих християн", довідавшись правди, що ця унія є унією польською, почали повертатись до „давнього зову".

Одночасно ограбоване православне населення енергійно домагалося від влади повернення йому церкви й майна. Та нічого не помагало. Поліція ставала по боці уніятів. Зривання „уніятами" печатей і замків з церкви, загарбування будинків, [illegible] і т. д. — все це проходило для них безкарно. Натомісць на православних, що виступали в обороні своїх прав, посипалися протоколи й судові кари. Населення нарешті втратило терпець, і ось що сталося. В неділю 15. жовтня, православні ввійшли до церкви й відправили Службу Божу. В понеділок, 16. X. „уніяти" захопили церкву й правили по своєму. На їхню Службу прибули масово православні, які по закінченні Служби Божої залишилися в церкві й заявили, що з неї не вийдуть. **Їх і зачинили в церкві (23 мущин і 5 жінок).** Отак вони й **ночували** в церкві, заявляючи, що **вмруть у ній**, а не віддадуть напасникам.

Це „нахабство" православних, що осмілилися таким способом обороняти церкву, збудовану їхніми батьками, підняло на ноги всю владу — повітову й воєвідську. До Жабча стягнено поліцію з трьох постерунків. Поліція з уніятами (всього кілька осіб) відчинила церковні двері й запропонувала православним вийти, але ті замкнулися зсередини й заявили, що вмруть, а не вийдуть, доки вища влада не поверне їм церкви.

Вся парохія заговорила. Напруження дійшло до краю. Поліція працювала. Тривожні вістки й скарги дійшли до воєвідської влади. Воєвідство вирішило післати до Жабча правосл. декана Яновського, який намовив би „затворників" вийти з церкви, обіцюючи: що церква після того буде запечатана й уніятів до неї не допустять та що справа буде передана прокураторові, який, ствердивши на місці, кого є більше, тим і передасть церкву.

Чим скінчилася, чи вірніше скінчиться ця ганебна середньовічна історія захоплення православної церкви, — в моменті писання цих рядків ще невідомо. В кожному випадку треба зазначити: 1) що лише подиву гідна рівновага й витримка православних не довела до розливу крови й 2) що способи „навернення" українців і захоплення їхніх церков, які вдавалися в XVII. столітті, тепер латинській луцькій епископській курії не вдадуться, бо українське селянство потрохи навчилося боротися за свої права.

Волиняк.

„Кресовий лицар".

Смерть ген. Т. Розвадовського.

В четвер (18. ц. м.) помер у Варшаві в лічниці св. Йосифа ген. Тадей Йордан Розвадовський в 66 році життя.

Особа цього польського генерала глибоко врилася в память українського народу. Тому не можемо й ми перейти мимо його смерти.

Серед українського народу імя ген. Розвадовського стало відомим в листопаді 1918 року, а саме в часі, коли т. зв. Управляюча (rządząca) Комісія в якій головну ролю грав вшехпольський лідер гр. Скарбек, довела до відкликання ген. Ролі, що заняв був Львів, і добилася покликання на командуючого польськими військами на українському фронті, ген. Розвадовського.

Як відомо, після листопадового перевороту в польській пресі (краківській і варшавській) розшалілася дика вакханалія на тему пожолінки українців. Поміщувалося там найбільш рафіновані й дикі, інспіровані вшехполяками, очевидно — „автентичні" описи знущань українців над поляками, відомости про розстріли, вішання і т. і. Коли ген. Роя заняв Львів після уступлення українських військ, в окремому комунікаті заспокоїв сполошену польську публичну опінію, повідомляючи її, що українська влада і взагалі українські чинники поводилися з польським населенням Львова наскрізь коректно та що не було у Львові ніяких знущань, а тим менше розстрілів чи вішань.

Зараз після цього ген. Роя відкликано, а його місце заняв ген. Т. Розвадовський. З хвилею, коли ген. Розвадовський обняв команду польської „групи Схід", наступила „нова ера". Першим завданням ген. Розвадовського було розправитися з „Ділом". Дня 29. листопада 1918 року в редакції „Діла" явився відділ військової жандармерії в кількости до 12 осіб (різного віку й росту), який з наставленими до наступу багнетами закричав: „Ręce do góry!" Провідник цього відділу, заявив [illegible], що він має поручення ген. Розвадовського, [illegible] в якому стояло чорне на білім: газету замкнути, редакторів арештувати до дальшого зарядження, друкарські машини розмонтувати, а друкарські черенки забрати „na rzecz Wojsk Polskich".

Цілу цю „програму" виконано тільки частинно. Газету замкнено, і „Діло" не появлялося від 29. листопада 1918 до кінця 1919 р. Аж 1. січня 1920 р. появилося „Діло" під зміненою назвою: „Громадська Думка". Тодішнього гол. редактора „Діла" д-ра М. Лозинського не можна було дістати в свої руки, бо він в час сховався в жидівській дільниці. Тільки двох членів редакції, перетримавши під штиками цілу добу, опісля інтерновано. Машини частинно розмонтовано, але черенок не забрано внаслідок заходів пок. Ів. Айхельбергера, тодішнього співвласника друкарні.

Другим епохальним вчинком ген. Розвадовського був наказ видавцям „Впереду", єдиному тоді українському органові, щоби він друкувався латинськими буквами, бо він (ген. Розвадовський) не вміє читати українських букв. Таким чином „Вперед" довший час друкувався латинськими буквами для ген. Розвадовського й українськими для читачів.

Взагалі ера ген. Розвадовського, який був репрезентантом вшехпольсько-поліцайської політики супроти українців, а яка висловлювалася в безнастанних заборонах, переслідуваннях, арештах і т. і. глибоко прилася в українській памяти. Тоді теж наступив розстріл Фолиса й Соломоновича.

В липні 1920 р. ген. Розвадовський став шефом польського ген. штабу, 1921 р. інспектором другої армії, а в 1922 р. інспектором кавалерії. В травні 1926 р. після травневого перевороту у Варшаві, його арештовано й осаджено на Антоколі у Вильні. Одночасно наступила його димісія. Після звільнення з тюрми, ген. Розвадовський жив уже лише споминами, покинутий і забутий. Аж його смерть пригадала його істнування, а одночасно збудила й спогади у нас. Очевидно, його похорони напередодні листопада перемінятьться в маніфестацію його однодумців з породи „кресових лицарів". Тлінні останки цього „приятеля українського народу" будуть перевезені до Львова і в понеділок (22. ц. м.) зложені на цвинтарі „оборонців Львова".

Організаційний і вічевий рух.

I. В неділю дня 30. IX. ц. р. відбулося в Іскані перемиського повіту величаве посольське віче, на якому здавав звіт посол д-р В. Загайкевич. На публичній площі недалеко Читальні зійшлось около 1000 людей з місцевого і кількох сусідних сіл. Серед надзвичайно великого заінтересування і зрозуміння вислухали зібрані звіту посла д-ра Загайкевича з діяльности Українського Клюбу. Надзвичайне признання найшов Український Клюб УНДО за свою боротьбу проти податкових предложень. „А якто голосували в справі тих податків ті посли з одинки, що то перед виборами дурили нарід, що будуть мати протекцію у міністрів, та що будуть дбати за права селянські"? — питали селяни. А коли їм посол Загайкевич пояснив, що вони голосували за тими податковими предложеннями, тоді нарід вискав своєму обуренню проти тих, що перед виборами за одинку його баламутили. Збори висказали повне довіря і подяку Українській Парляментарній Репрезентації УНДО а зокрема послові д-рові Загайкевичові. Віче скінчилося в год. 2-ій попол. Доказом свідомости села і прихильности громадянства до свого посла є обставина, що коли за дві години д-р Загайкевич виїзджав зі села, зібралось довкола рамочишно без ніякого візвання яких 300 людей, щоби його попращати. В селі видно овочі праці заслуженого місцевого пароха о. Гука, під якого вмілим проводом процвітає національне життя.

II. Того самого дня вечером відбув посол д-р Загайкевич посольське віче в Ярішину Руським. Збори отворив місцевий парох о. Заворотюк. По вислуханні звіту посла д-ра Загайкевича з діяльности Української Парляментарної Репрезентації висказали учасники в числі около 600 людей — серед великого одушевлення признання і подяку Українському Клюбові і послові д-рові Загайкевичові. — Село чисто, хоч бідне, заінтересування народними справами велике, а [illegible] заслуга о. Заворотюка, [illegible] гуртується [illegible] громадян.

Перед виборами до Каси Хорих.

Громадяни!

Стоїмо напередодні виборів до Каси Хорих міста Львова. Зближається важливий момент, в якому маємо показати, що тисячі українських обезпечених не лише мусять понести тягар обезпечення, але що їм належиться також відповідне представництво в такій признаній інституції, як Каса Хорих.

Це представництво можемо осягнути лише і виключно власними силами, обєднані в свідомому гурті всіх українців, обезпечених в Касі Хорих міста Львова.

Щоби це передвиборче обєднання перевести, як і довести до побідного кінця виборчу акцію, повстав у Львові **„Український Виборчий Комітет Обезпечених в Касі Хорих м. Львова"**, який іде до бою за представництво українського працюючого Львова у львівській Касі Хорих з такими гаслами:

1) Обовязок обезпечення всіх фізично й умово працюючих повинен перейти **вповні** лише на працедавців. У випадках, коли дрібний реміснин не в силі платити цілого обезпечення, цей тягар має перейняти держава.

2) Аж до цілковитого виздоровлення обезпечений має мати лікарську опіку, ліки та матеріяльну підмогу для себе, як і своєї родини, від першого дня захворування, у висоті повного заробітку. Ліки мають бути видавані такі, яких вимагає недуга, як і правильне та модерне лікування.

3) Дбайлива охорона материнства. Повна опіка для вагітних жінок, а саме 4 тижні перед і 8 тижнів по полозі.

4) Обезпечений має право свобідного вибору лікаря зпоміж усіх лікарів даної місцевости, без огляду на те, чи це касовий лікар чи ні; зокрема касові лікарі мають обовязок приймати дома.

5) Висилка хорого, в разі потреби, до спеціялістів, клінік, санаторій, купелів і лічничих вод, які поручить цей лікар, що опікувався недужим у часі хороби, а це оречення буде піддержане спеціялістом.

6) Збільшення числа дитячих кольоній, захоронських заведень та хреминних ламп.

7) Відкриття молочних станцій для доставчування стерилізованого молока жінкам в часі материнства та немовлятам.

8) Будова робітничих купалень по всіх дільницях міста.

9) Повна рівноправність української мови: а) приймання українських писем та видавання відповідей в українській мові; б) обовязкове знання української мови зі сторони лікарів і служебного персоналу; в) друки і написи мають бути також в українській мові; г) число лікарів і службовиків Каси Хорих має відповідати відсотковому відношенню національности обезпечених; ґ) в дирекції має засідати українець.

10) Усі Каси Хорих на західно-українських землях творять один союз.

11) Усунення бюрократизму по Касах Хорих.

12) Усунення протекційної системи при лікуванні і приниманні урядовців.

13) Усунення формалізму, ввічливе і рівномірне трактування всіх хорих без огляду на їх стан та національність.

Українці, обезпечені в Касі Хорих міста Львова! Всі, що працюєте по заводах, майстернях, інституціях і бюрах!

Ідемо до Вас з тими гаслами і взиваємо Вас обєднатися довкола „Українського Виборчого Комітету Обезпечених в Касі Хорих міста Львова".

Голос кожного українського обезпеченого мусить впасти лише на листу Українського Комітету!

Ніхто не смів відтягатися від голосування!

Не дайте себе обманути нікому! Тепер у горячий час виборів приходять [illegible] і ППС, і комуністи, і [illegible] [illegible]. Обманювати, що будуть боронити ваших інтересів, [illegible] [illegible]. Не вірте!

Українського робітника оборонить лише український робітник!

Лише в обєднанні, лише в тісній злуці, лише в свідомости, що ми сила і що за нами перемога; лише під проводом „Українського Виборчого Комітету" йдім до виборів до Каси Хорих міста Львова.

Український працюючий Львове, будь готов!

Львів, дня 20. жовтня 1928.

За Український Виборчий Комітет Обезпечених в Касі Хорих міста Львова:

Іван Олексин, голова — *д-р В. Старосольський*, І. заст. голови

Іван Жмінковський, II. заст. голови.

Іван Кевсниця — Степан Гевак — Іван Стефчак. Остап Коберський, Амброз Березовський, Зиновій Пеленський, В. Белегай.

НОВИНКИ

— **Про міське самоврядування говоритимуть** дня 21-го ц. м. в 12. год. в пол. у салі „Міщанського Брацтва", вул. Руська 3, І. п., члени Прибічної Ради о. Дамян Лопатинський і д-р Альфред Говикович. Після рефератів — дискусія.

— **Консуль СРСР у Львові Юр. Лапчинський** розпочав, як нас інформують, з днем 20. жовтня ц. р. відпустку і виїхав до Харкова на два тижні. Всі агенди консуляту вестиме в часі його відсутности віцеконсуль Григоріїв.

— **Автомати на марки** мають у найближчій майбутности появитися у почтових урядах більших міст Польщі.

— **Темна хроніка.** У Львові арештували специяліста від контрабанди Яна Мазура, що пачкував з Німеччини до Львова сахарину. Мав він сховище на вул. Сонішній і спільника Лейбу Ягіса на вул. Теодора; разом з ними переловили ще 5 осіб, що мачали руки в цьому солодкому інтересі. — 10 місяців вязниці дістав Ян Скшипнік за влом до кооперативи „Єдносць" на Богданівці. — Бурмистр Радехова повірив на слово і вексель буцім-то редакторові гарноназзаного органу „Ойчизна" п. Пасакасові, який вимантив від нього 2000 зол. — У Болшівцях щез 14-літній Давид Целер, за яким шукає даремне рідня та поліція.

— **Не саботаж, а кепські стовпи.** Львівська преса подавала цими днями нову сенсацію, що на лінії Копичинці-Васильківці якісь українські саботажисти підрізали два телеграфічні стовпи. Тепер приходить з тернопільського воєвідства спростовання, що ці два стовпи були трухляві і впали сами на залізничий шлях.

— **Втомлені життям.** У Львові були напротязі одного дня дві нові спроби самовбивства, обі жінок: 19-літня Червінська випила з нещасного кохання сільного квасу, а жінка шлюсаря Добровольська — ясятурку. — У Заліщиках шклар Шехтер, по причині матеріяльних клопотів, скочив із залізничого моста з висоти 25 метрів у Дністер.

— **Спорт і національні пристрасти.** Останні змагання в львівськім цирку між львівським поляком Валюшевським і українцем з Києва Аксіоновим мали несимпатичний відклад. Ось що каже про це спортовий референт „Газети Поранної", якої чейже не можна підозрівати в симпатіях до Аксіонова. „Головно львовяни, певний, що його піддержать його симпатики, а що не був у силі дати собі раду з непоганим борцем Аксіоновим, почав зрадливу боротьбу, на яку молодий, повний темпераменту київський змагун, відповідав такою самою зброєю" І на цирковій арені зростає шовінізм. Кілька літ тому, коли на ній виступали наші два земляки: Богатирів і Волинець, навіть „галеріа" поводилась, згідно зі спортовим духом і виявляла свої симпатії в їхню користь, у признанні за гарну, джентельменську боротьбу.

— **Чоловік, що не використав свого хисту.** У Варшаві помер кілька днів тому один із найчутливіших сучасних медіюмів, Ян Гузік. Гузік був змалку шевським челядником. Уже тоді його товариші запримітили, що в кімнаті, де він спить, діється щось „нечисте". На нього звернув випадково увагу якийсь спіритист-аматор. Після сеансів з варшавськими професорами він став відомим і з ним експериментували багато разів фахові в Парижі та Львові. Гузік мав силу добувати своєрідні світляні звуки, підчас своїх [illegible] сеансів і цілу низку рідких явищ. На жаль, заробляючи на прожиток цими сеансами, він іноколи помагав собі крадькома ногами та руками і це підривало повагу цікавих експериментів. Він помер у 55 р. життя в нужді, підорвавши собі організм своїми надто частими сеансами.

— **Сніг в Яремчі.** Останніми днями впав в Яремчі такий великий сніг, що вкрив землю на 30 цм. завгрубшки. Чимало овочевих дерев поломаних.

— **Чудеса техніки.** Якийсь віденський фотограф зробив винахід, який стане чималою конкуренцією для артистів малярів. При помочі цього винаходу можна буде фотографію вкривати олійними фарбами навіть нехудожньою рукою, так, що важко буде її відріжнити від справжнього портрету. На жаль, цей винахід приходить у добі, коли дуже мало артистів робить портрети, що нагадували би фотографію.

— **Ріжні вістки.** Головним редактором „Ізвестій" призначений Громський, бувш. урядовець комісаріяту для закорд. справ, довірений співробітник Чічеріна. — Помер голова льондонської Академії Франк Дікеі. — Голяндська преса повідомляє, що папа виступить у найближчім часі проти спорту боксу як варварського, незгідного з церковними та людськими законами. — Німецька преса спростовує вчорашні вістки про поважну недугу письменника Судермана, що має 74 років: він тільки перетомлений працею. — Статистика міста Варшави каже, що за вересень подвоївся дохід міста; значно зросли доходи з кін і... перегонів. — Венеція втратить свій дотеперішній характер: замісць гондоль, що єднають її з суходолом, вона матиме вздовзі трамвай. — Ліндберг вибирається зі своєю мамою літаком до Палестини до Св. гробу.

— **Літак причиною катастрофи.** Недавно був у місті Граабенц такий характеристичний випадок: Літак, який летів над одним із фабричних заведень, загубив із невиясених причин резервуар бензини. Резервуар упав на подвіря заведення з такою силою, що спричинив експльозію, від якої зарисувалися мури будинків і вибухла пожежа. Протягом кількох годин ціла фабрика згоріла так, що всяка поміч була вже недоцільною.

— **Могила вікінга.** В горах західньої Норвегії відкрили недавно могилу, що походить ще з часів епохи вікінгів. Могила находиться на висоті 1000 метрів над поверхнею моря. Дотепер находили такі гроби виключно на низькій прибережній смузі. Учені-знавці є думки, що в згаданій могилі є похоронений якийсь полководець вікінгів, що загнався високо в гори, імовірно підчас ловів.

— **У СРСР пють щораз більше.** Про те, як зростає в СРСР консумція алькогольних напитків говорять найкраще такі статистичні цифри: В самому 1927 році на 1,200.000 мешканців Ленінграду випили ні менше ні більше а 7 мілйонів ведер пива та 1,862.000 ведер горілки. „Горівчана" статистика переведена в Москві, Харкові, Одесі та інших містах Радянського Союза дала такі самі вислідй. В порівнанні до попередніх років, продажа алькоголю зросла на 60 відсотків. В останніх місяцях зав'язалася в рямцях комуністичної партії, під проводом генерала Ларіна окрема організація, якої завданням є поборювати надмірне споживковування алькогольних напитків серед населення. Одночасно кажуть, що роботу згаданої організації перепиняє сама радянська влада, яка горівчаним монополем старається покрити бюджетові недобори.

— **Ширші сходини Кружка ім. Ганни Барвінок** відбудуться в неділю дня 21. ц. м. в год. 6 веч. при вул. Мохнацького 12, з відчитом п. О. Шепарович на тему: „З моєї подорожі по Італії".

— **Спосіб на ощадність.** Відомий мультимільйонер Рокфелер, який на днях збагатив майно англійського університету в Кембрідж королівським дарунком 700 тисяч фунт. шт., має між іншими таку цікаву звичку: Ідучи на свій щоденний ранній прохід виповняє він кишені дрібною монетою, яку підчас проходу роздає між шкільною дітворою. Сивоволосий крез жадає в заміну, щоби кожна обдарована ним дитина виголосила на місці промову на честь... ощадности. Одна з англійських газет, згадуючи про ту звичку Рокфелера, додає такий коментар: чи обдарована монетою дітвора навчиться цінити ощадність це покаже їхня майбутність, але, що в тім моменті, коли вона приймає без труду добутий гріш, [illegible]

Віче в справі зльокавтованих у Перемишлі.

В справі зльокавтованих службовиків відбулося в **Перемишлі** дня 7. ц. м. публичне віче скликане послом д-ром В. Загайкевичем і Дмитром Доротяком.

Віче отворив Дмитро Доротяк, почім до Президії крім Дмитра Доротяка і посла д-ра Загайкевича як скликуючих, вибрано Т. Солгана й О. Засадного. Секретарював Булавський П. Надзвичайно основний майже двогодинний реферат виголосив посол д-р Загайкевич, представляючи покривдження зльокавтованих службовиків та кривдяче поступовання польської влади, що суперечить постановам договорів у Версалі, Ст. Жермен, у Відні та в Римі. Подав до відома діяльність у цій справі Українського Соймового Клюбу і Львівського Т-ва взаїмної допомоги зльокавтованим службовикам. Відтак забрали голос гром. Романик, посол Зубрицький, Леськів, Доротяк та інші. Ухвалено резолюції поставлені послом д-ром Загайкевичем, Романиком і Леськовим, що домагаються слушного полагодження домагань зльокавтованих службовиків. **Учасник.**

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота 20-го, г. 3. попол. „Іридіон" для молоді.

Субота 20-го г. 7·30 веч. „Таємнича Дама", оперетка.

Неділя 21-го, год. 3. попол. „Казки Гофмана".

Кіна.

„Апольо": „Блакитні ночі".
„Лев": „Геєнна зрадженого мужа".
„Оаза": „Цар Іван Грозний".
„Палас": „Моряки і бльондинки".
„Фатаморгана": „Гробниця кохання".

На допомогу!

ПОКЛИК ГРОМАДИ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ В ПОДЕБРАДАХ.

Студенство Української Господарської Академії в Подєбрадах (Ч. С. Р.) щодо матеріяльного забезпечення поділяється на дві категорії: стипендіяти і нестипендіяти. Такий поділ започаткувався вже в другому році існування Академії, бо були випадки, що з тих чи інших причин декому не судилося одержати стипендію.

З метою допомоги цим студентам утворено при Академії Благодійний Комітет, який піклувався такими нестипендіятами і видавав їм грошеві допомоги в розмірі 250—300 ч. к. місячно з фонду жертв, що їх складали як студенство, професура й урядовці Академії, так і інші громадські організації. Організоване студенство в Громаді при Академії, крім щомісячних жертв на стипендіятів, робило ще й періодично одноразові оподаткування в збільшеному розмірі. Та все те разом далеко не вистарчало на найнеобхідніші потреби буденного життя студенства, бо прожитковий мінімум студенства виносить тут 450 ч. к. на місяць.

На початку вище це мало характер незначний. З часом набрало воно поважнішого значіння тому, що число нестипендіятів значно збільшилося, особливо в шк. р. 1927/28, коли до Академії прибуло багато нових студентів із ріжних еміграційних осередків, а міністерство нових асигнувань на стипендії вже не давало. Тепер є в Академії студентів-нестипендіятів до 70.

Зрозуміло, що таке збільшення нестипендіятів викликало погіршення їх матеріяльних умов і, вже починаючи з зимового семестру 1927/28 тільки частина їх одержувала по 200—250 ч. к. місячно, а більшість з них по 100—150 ч. к. Це унеможливлювало нормальну працю, але все ж таки ніхто не покидав академічної лавки, бо шукаючи нагоди побічного заробітку, була хоч слабенька парочка можливість учитись і надіятись на кращу майбутність у матеріяльному відношенні.

В цьому семестрі (зимовий 1928/29) матеріяльні умови згаданих студентів стали ще гірші ніж в попередньому році. На весні ц. р. закінчило студії в Академії біля 150 осіб. У звязку з тим число студентів-стипендіятів зменшилося, а тим самим зменшилась і сума жертв на нестипендіятів. Рівнож і сенат Академії, з причини ріжних змішень річного кошторису, не має можливости уділяти допомоги в попередньому розмірі.

Таким чином допомога студентам-стипендіятам звелась тепер до мінімума і тільки [illegible] студентів старших семестрів одержує по 200 ч. к. а решта (85) по 60—70 ч. к. місячно. Такий стан річей виключає всяку можливість [illegible] [illegible] стати, особливо тут у Чехії, та ще до того тепер, коли наступає зимова пора.

Аби уможливити їм нормально закінчити студії й осягнути свою мету, для якої вони сюди прибули, управа Громади Студентів Української Господарської Академії звертається із закликом до всього громадянства, як у краю, так і на еміграції, до всіх громадських культурно-освітніх та студентських організацій, прийти назустріч з матеріяльною допомогою всім тим студентам, учасникам нашої визвольної боротьби. Особливо звертається управа Громади з апелем до інженірів Української Господарської Академії, що перебувають тепер в ріжних країнах і державах, кому пощастило бути в кращих матеріяльних умовах. Вони не повинні байдужим оком дивитися на своїх товаришів-нестипендіятів, що йшли ще недавно разом з ними в одних рядах і плече об плече за ті самі права і волю українського народу. Обовязком усіх нас є дати можливість цим забутим долею борцям занятися безпосередньо академічною працею для збільшення кадрів фахівців та працьовників як на полі науковому, так і культурно-громадянському взагалі.

Гроші просимо надсилати на адресу: Громада Студентів У. Г. А. в Подєбрадах (на фонд нестипендіятів).

ЗА УПРАВУ ГРОМАДИ:

Білодуб Сава, голова. *Куницький Ілько*, секретар.

Енциклопедичний Український Словник.

Загально чути нарікання навіть серед високо-освічених українців, що їхня неусталення української термінольогії доводиться їм поборювати часто непереможні труднощі в письменнім і устнім уживанні української мови. Щоб запобігти цій недостачі, яку український загал відчуває дуже прикро, рішив численний гурт українських письменників і наукових робітників приступити вже в найближчому часі до видання енциклопедичного словника української мови (лексикону), над котрим він працює вже від довшого часу, вписуючи найкращі зразки української мови та поетичного стилю зі всіх давніших і сучасних українських письменників. Крім багатства української мови й поезії використовують автори словника досягнення техніки і взагалі всіх наук.

Приймаючи на увагу, що без допомоги всього Українського Громадянства не зможемо як слід виконати свого завдання, просимо всіх Земляків, що співчувають нашій праці, дорожать скарбом української мови й культури та відчувають необхідну потребу намічненого нами словника надсилати нам на карточках слова і звороти української мови, назви машин, приладів, рослин, звірят, мінералів і т. п. термінів, що їх український народ уживає в данії місцевості, приповідки й новоутворені слова, яких не використали ще давніші українські лексикографи, ані автори термінольогічних словників Української Академії Наук у Києві. На окремих словах просимо класти наголос і додати пояснення, що саме вони означають, або навести переклад нашого слова в іншій мові та зазначити місцевість (і повіт), де вживається цього виразу. Імена і прізвища Ш. Збирачів поміщено у Словнику та зазначимо їх у тексті при наведенні їхніх цитатів. Одночасно просимо українських письменників на всіх українських землях присилати нам свої останні твори для використання їх у Словнику.

Адреса: В. Калинович, Львів, ул. Броновська ч. 18.

Усі інші українські часописи на Україні й за кордоном просимо передрукувати ласкаво цей заклик.

ЗА ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ І РЕДАКЦІЙНУ КОЛЕГІЮ:

Волод. Калинович. д-р Іван Турянський.

1—1 Львів, 17. жовтня 1928.

Нові книжки й журнали.

Історичний Калєндар — Альманах „Червоної Калини на 1929 рік. Львів, 1928. Накладом Видавництва „Червона Калина". Формат 8°, стор. 176. Крім цікавого калєндарного огляду та великої кількости ілюстрацій приносить цьогорічний калєндар „Червоної Калини" оповідання, статті та спомини таких авторів, як: Богдан Лепкий, Дмитро Донцов, Мирон Заклинський, Андрій Чайківський, Федір Дудко, Юра Шкрумеляк, Юрій Могилевський та богато інших.

Ілюстрований Народній Калєндар на рік 1929. Перемишль, 1928. Видання „Українського Голосу".

Олекса [illegible]: **Характеризація в аматорськім театрі.** З передмовою М. Галущинського. Книжка заосмотрена в барвні ілюстрації. Форм. 16°. Стор. 96.

[illegible]: **Товариські гри й забави.** Львів, 1928. В-во „Русалка" 8°, стор. 37.

Чар-Зілля, ілюстрований журнал. Виходить що-тижня в Тернополі. Ч. 2. Річник II.

Жіноча Доля, [illegible] Коломия, 15. жовтня 1928. ч. 28. Рік вид. IV.

Більшовик України, політично-економічний журнал ЦК КП(б)У. Ч. 18 з 30. вересня 1928. Рік вид. III. Зміст: Перерва — Поразка політичної авантури; М. Скрипник: VI. контрес Комінтерну; Г. Оленин: Характеристика сучасного капіталізму на VI. конгресі Комінтерну; І. Проскірнін: Про участь партійних осередків у раціоналізації виробництва; Л. Свердлін: Приватна промисловість України; О. Полонський: Загальне навчання та ліквідація неписьменности; А. Хвиля: Блюдолизи графів Бобринських; К. Вінярський: Національні меншості на Зах. Україні й завдання КПЗУ; Критика й бібліографія.

Вольное Козачество, Вільне Козацтво, двухнедельний журнал литературний й политический. Ч. 21. Прага.

Кубанские Думы, Кубанські Думи, орган Союзу Кубанців у Ч. С. Р. Прага, жовтень 1928.

Dr. V. Charvat і Dr. E. Strauss: „Ukrajinci a jejich osvobozenecke hnuti". Nakladem Socialistického Kroužku „Vil'na Hromada" v Brně.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 27. вересня н. р., відпровадило перемиське громадянство на вічний спочинок вістуна УГА, члена Т-ва УКТОНІ, **Михайла Жавко**, бідного зарібника в Перемишлі. Брав він участь у боях під Перемишлем, Гусаковом і Крукеницями, де йому ворожа куля розторощила руку, роблячи з молодого, сильного чоловіка нинішного каліку. Похорони відбулися коштом і заходом перемиської філії УКТОНІ. З воєнних сутерин далекого передмістя винесено чорну деревляну домовину. Великий вінець від УКТОНІ відбивав синьо-жовтими лентами від чорного смутку домовини. За домовиною йшла мати, дружина і брат покійного, за ними посол д-р Загайкевич з дружиною, члени Виділу УКТОНІ та ві поручники громадянства. На цвинтар виголосили над могилою прощальні бесіди о. Годинський і посол д-р Загайкевич. Піснею про відлітаючих журавлів, яку відспівав мужеський хор, розпрощалося громадянство з жовніром Української Армії. В. ... П.!

✝

Лев Левицький

судовий радник в Острові коло Познаня, б. посол австрійського парляменту і галицького Сойму, б. судовий радник в Сколім, заснув в Бо і дня 19. жовтня 1928 р. у 66. році життя.

Похорони відбудуться у Львові, дня 21. жовтня 1928 року о годині 3-ій попол. із передпохоронного дому при вул. Кохановського ч. 9½ на Личаківське кладовище.

803 1—1 Родина.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 785 3—3

Субота, 20. жовтня: Ой не ходи Грицю.
Неділя, 21. жовтня: Ой не ходи Грицю.

„Вертеп Наших Днів" сльвноозвісну гротеску Галактіона Чіпки і Ле-Ло відограють у Львові в останній раз в неділю, дня 21. жовтня н. р. в салі Т-ва ім. Лисенка о год. 4-ій по пол. і о 8-ій вечером. Ціни місць знижені. Білети продає „Союзний Базар" а в неділю від 11—1 передпол. і від 21—22 попол. каса театру. 793 2—2

Краєва Народня Канцелярія пошукує звінченого правника (бажане по можности знання кооперативного книговодства). Зголошення слати й реченці до 25-ого жовтня н. р. на адресу „Народньої Канцелярії", вул. Костюшка, ч. 1. в II пов. 779 3 3

Господарський курс „Сільського Господаря" в Коршові. З днем 1. грудня 1928 р. відкривається в школі „Сільського Господаря" в Коршові коло Коломиї, тримісячний господарський курс, на якім будуть учити: 1) Історію і географію України; 2) Агрономію, то є науку про господарство; 3) Агротехніку, т. є науку про господарські машини, та їх застосовання в господарстві; 4) Найконечніші відомости ветеринарії, — як плекання та годівля, — хороби та ратовання худоби; 5) Пасічництво; 6) Садівництво; 7) Шовківництво; 8) Меліорацію і ком саніс ніль; 9) Рахівництво; 10) Найконечніші відомости права; 11) Організацію кружків; 12) Сільсько-господарську Кооперацію. На курс прийметься 60 курсантів, що найдуть приміщення у селян в Коршові, — а харчівню вестимуть у школі у власнім заряді. Тому мають курсанти привезти з собою власні харчі. — Подання о принятя на курс вносити до Філії „Сільського Господаря" в Коломиї — Народній Дім — найдальше до 1. листопада 1928 р. По сім терміні внесені подання не будуть полагоджені. — До подання долучити: 1) Метрику хрещення. 2) Свідоцтво шкільне. 3) Посвідку, що стараючийся на курс є членом Кружка, Філії „Сільського Господаря" і Кооперативи. — На курс приняті будуть в першій мірі ті, що за них заплатили Кооперативи шкільну оплату. — За зужиття інвентаря мають всі курсанти платити по 10 зол. місячно. У виняткових случаях оплата ця може бути обнижецою. — Се є перші господарські курси в нашім краю, на яких будуть учити лише самі фахові сили, що дає повну запоруку найкращих користей по покінченню сих курсів. — **Управа Філії „Сільського Господаря" в Коломиї.** 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОШУКУЄТЬСЯ старшої, самітної, енергійної, здорової жінки до ведення кухні і домашнього господарства. Зголошення слати на адресу: Іван Терпиляк, До ропоже п. Бучач. 767 5—5

ФОТОГРАФ Янушевич, вул. Вінн. Подк ч. 1 (бічна Зеленої). Тел. 59-60. 780 4—5

ВДОВЕЦЬ, літ 52 урядовець VII. степеня, власник реальности, вартости до 6.000 долярів, в місті близько Львова, одружиться з бездітною вдовою або старшою панною до літ 45. Придане пожадане, але не конечне. — Зголошення до кінця цего місяця до Адміністрації „Діла" під 5-золотівка ч. 1272923. 791 2-3

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову посвідку на назв. Веседий Олександер урод. 18. V. 1906 р. у Дрогобичі. 790 2—3

ГОДИННИКИ тільки найлучших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшо сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів пл. Марійська ч. 5 3 125-7

ВЛАСНИЧКА вищої школи жіночого кравецтва повідомляє, що при школі відкрито робітню мундурків, для учениць жіночих шкіл, по ціні 20 зол. Також приймає працю в найскромнішім крузі, по найнищих цінах. М. Козловська, Академічна 22. 497 7 ?

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 2481 17—?

КОРОНКИ французькі, валансієнки кльонцові, найновіші зразки, найдешевше продає Піпес, Львів, вул. Боїмів, ч. 7. 693 6 9

НА РАТИ СТО МАНИ 55 зол. КАНАПКИ 55 зол., фотелі і до розкладання 45·— Фабрика Закс, Личаківська ч. 132. 2-12

ВПРАВНИЙ інструктор гайдає лекції. Обсяг шкіл обовязний. — Адресувати: заряд дібр Оліїв, п. loco. 796 1—1

ПАННА прийме лекцію від 1. нормальної до 3. гімназіяльної включно за конверзацію української мови. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Конверзація". 800 1—1

УНЕВАЖНЮЮСЯ вкрадену книжку військову і довуд особісти, виставлені ПКУ Бучач і Староством в Товмачи на назвисько Іван Гринишин ур. 1898 р. в Прибилові п. Товмач. 795 1—3

ТОЛОЧАЛЬНЯ наймодніших десенів на плюшевих плащах, навіть знищених. Відсвіжування на спеціяльних машинах. Переробляння на модний фасон. Фарбовання футер англійським способом. — М. Полянська-Павлюк, Львів, вул. Собіського ч. 12. Тел. 17—04. 270 10—?

ЛІЖКО носильне на рати 200 зол. На провінцію без поруки. Фабрика Закс, Личаківська 132. 753 2—12

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціялістка діточих недуг
Д-р Ольга Ган
Львів, вул. ГОРОДЕЦЬКА ч. 46.
701 Пересвітлювання Рентгеном. 4—4

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.
Д-р ОСТАП ПРИЙМА
Львів, вул. Личаківська ч. 32.
ПЕРЕСВІТЛЮВАННЯ РЕНТГЕНОМ.
700 Телефон ч. 61—50. 7—10

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 Пересвітлення Рентгеном. 17—24

Лікар Загального Шпиталя
Д-р П. Цимбалістий
в недугах внутрішних і жіночих
орд. від 2—4 ½ попол.
вул. Листопада ч. 114.
713 **Тел. 63—93.** 3—3

Спеціяліст шкірних і венеричних недуг **д-р І. Мунд** б. сек. від. і львів. шпит. ординує від 8—10, 2—6 в неділю від 9—1, **Львів, Ясника 1**, ріг вул. Пілсудського (Панської). Тел. 48-01. 650 1—1

8 зол. | ПЕРСТЕНЕЦЬ | 8 зол.
з 14-карат. золота з рубіном тільки у
Б. ҐРИНБЕРҐА Сикстуська 4. Тел. 39-22

На замовлення готові
ФУТРА і перерібки поручає
ф-ма Ф. і И. ЛЮБЕЛЬСЬКІ
ЛЬВІВ, Рутовського 5. Тел. 48—70
569 **40 літ істнує.** 6—10

Одинока у Львові
„ҐОРСЕТНЯ"
на франц. зразок поручає: гумові поєси, бедрівки, шлїфери, підвязки, нагрудники, **опаски та менструаційні реформи**, трикотові реформи і шовкові тільки у фірмі „Гигієна" Р. КЕРНЕР, Львів **Пасаж Міколяша над кіном Утіха.**
Тел. 31—24. 2-12

ФУТРА мужеські і жіночі м-стові і подорожні — куртки, свитки, шапки, боа і т. д.
М. А. АВҐУСТИН, магазин футр
Львів, Рутовського 7. телеф. 49-48.
приймає всілякі роботи входячі в обсяг кушнірства.
345 9-10

Вілля нова поверхова

в найгарнішій стороні міста, овакола стрийського парку на продаж: партер 6 комнат, веранда, лазничка, коридарна система, газ, електрика. Поверх 5 комнат, ці самі приналежности, крім цього офіцинка на гараж і дві комнати, овочевий город та цвітник 600 сяжнів. — Відомість Антін Павловскі, Львів, вул. Академічна ч. 2 а. 784 3—4

ЛІЖКО подвій. „Патент" з матерацом, займає найменше місця **30 зол.** На провінцію висилаємо одержанню задатку. — Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Личаківська ч. 132. 716 4—12

Меблі на рати! Готівкові ціни, також тапіцеровані **меблі**, власного виробу, найдешевше в **ДОРОТЕУМ, Льва Сапіги 34.** Тел. 15—01. 684 1—1

ЙОЛЯНДА знана школа крою і шиття вул. Сташица ч. 8/11 приймає на 3-місячний і річний курс щоденно. Уділяє науки крою по домах. На час тревання науки може дати удержання. 628 6—8

Подяка.

Прибиті важким горем, яке навістило нас з приводу смерти Найдорожчої Мами бл. п. Антоніни з Тимкевичів Котиль, отсим складаємо щиру подяку Всечесним ОО.: о. Канонікови Стеховичи, о. Дуткевичови, о. Вальницькому, о. Тимкови, Своякам, Приятелям, Знакомим та Всім, що несли слова потіхи в часі тяжкої недуги й причинилися до звеличання сумного обряду, віддаючи Покійній останню прислугу.

801 1—1 Діти.

Подяка.

В осени 1926 р. занедужав був наш син на кир, безпосередньо по тім на черевний тиф а відтак два рази на грипу. В часі тих недуг набавився він катару легенів а із цього чахотки. В цім останній недузі лікувало його кільканайцять лікарів, однак безуспішно а недуга чимраз більше знагалася. Коли в березні 1928 р. лікарі заявили, що недуга є вже не до вилічення, удалися ми до Вп. Пані інжінерової Анни Лопатинської в Косові, яка в часі около трех місяців своєю методою, без жадних аптичних середників, нашого сина зовсім вилічила, за що складаємо Їй отсим нашу щиро-сердечну подяку, признання і пошану. Спасибіг Тобі добра Пані! 802 1—1

Михайло Ґеник Березовський
окружний судя в Стрию з жінкою.